

O p o n e n t s k ý p o s u d o k,
na publikačnú činnosť, vedeckú a pedagogickú činnosť v rámci inauguračného konania
za profesorku doc. PaedDr. Dany Hanesovej, PhD. v študijnom odbore 1.1.4 Pedagogika

Doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD. predložila požadované podklady pre začatie vymenovacieho konania za profesorku v odbore 1.1.4 Pedagogika – prehľad o pedagogickej, vedecko-výskumnej, publikačnej činnosti, priebehu získavania vzdelania, jednotlivých stupňoch, o pôsobení pred príchodom na Pedagogickú fakultu ako aj postupného osobnostného rastu pedagogického, vedecko-výskumného, publikačného pôsobenia na Pedagogickej fakulte.

Osobnostný rast a pedagogická činnosť doc. PaedDr. Dany Hanesovej, PhD.

Na základe analýzy predložených dokumentov, ale aj osobného poznania jej odborného, pedagogického, vedecko-výskumného napredovania počas pôsobenia na Pedagogickej fakulte zaujímame k jej podkladom k inauguračnému konaniu nasledovné stanovisko:

Doc. D. Hanesová absolvovala doktorandské štúdium na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v odbore Teória vyučovania všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii teórie vyučovania cudzích jazykov a získala PhD. obhájením dizertačnej práce na tému Odborná angličtina pre študentov pedagogických fakúlt.

Habilitačné konanie absolvovala na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici v odbore „Teória vyučovania predmetov všeobecno-vzdelávacej a odbornej povahy v špecializácii Teória vyučovania na 1. stupni ZŠ“ na Pedagogickej fakulte UMB a získala vedecko-pedagogický titul docentka obhájením práce na tému „Tendencie vo vyučovaní náboženskej výchovy na slovenských ZŠ v kontexte EÚ“ (v r. 2005).

Doc. Hanesová si rozširovala svoje odborné i pedagogické vzdelávanie doma i v zahraničí. V rámci ďalšieho vzdelávania absolvovala viacero kurzov na národnej i medzinárodnej úrovni, napr. v roku 1998 Step by Step – Škola dokorán, v r. 2004 získala *Európsku značku kvality za inovatívne vyučovanie*, v 2011 Integrované tematické vyučovanie, v r. 2008 *Medzinárodný certifikát o akreditácii programu jazykovej výučby UNICERT*. V rokoch 2011 – 2013 získala certifikát z funkčného vzdelávania Riadenie školy a školského zariadenia (Metodicko-pedagogické centrum Banská Bystrica), v roku 2013 IKT vzdelávanie zamerané na rozširovanie IKT kompetencií učiteľa, v r. 2014 *Striebornú medailu UMB za úspešné vedenie medzinárodných vedecko-výskumných a mobilityných projektov a za aktívne rozvíjanie medzinárodnej spolupráce univerzity a jej pedagogickej fakulty a tiež Pamätnú plaketu za dlhoročný významný prínos k rozvoju fakulty, pedagogickú, vedecko-výskumnú a publikačnú činnosť*.

Jej pedagogická, publikačná a vedecko-výskumná činnosť sa zameriava na tri oblasti:

1. všeobecnú didaktiku a odbornú didaktiku,
2. odbornú didaktiku anglického jazyka,
3. vyučovanie náboženskej výchovy.

Inauguranta prišla na Pedagogickú fakultu pripravená po stránke pedagogickej, pretože v rokoch 1990 – 1993 pôsobila ako učiteľka anglického jazyka na základnej škole a od roku 1993 do roku 2005 ako odborná asistentka na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici. V rokoch 2002 - 2005 vykonávala funkciu vedúcej katedry ETM.

Považujeme užitočné prepojenie praxe na základných a stredných školách a potom na vysokej škole. To sa ukázalo aj vo vedeckej a publikačnej činnosti doc. Hanesovej. Na katedre teológie a katechetiky doc. Hanesová učí predmetovú didaktiku náboženskej výchovy, katechetiku, anglický jazyk pre teológov a misionárov v Bc., a Mgr. štúdiu ako aj v doktorandskom štúdiu, katechetickú prácu s rómami, cudzí jazyk - angličtinu na katedre pedagogiky, andragogiky, predškolskej a elementárnej pedagogiky, občianskej a etickej výchovy i katedre sociálnej práce.

Okrem toho na katedre i fakulte pôsobí vo viacerých odborných komisiách, garantuje študijné programy v odbore „učiteľstvo náboženskej výchovy v kombinácii s inými predmetom v bakalárskom i magisterskom štúdiu.

Doteraz viedla 7 bakalárskych, 57 diplomových prác, 2 rigorózne práce, vedie doktorandov (6 – z toho 4 už ukončili).

Vedecko-výskumná a publikačná činnosť

Z bohatej publikačnej a vedecko-výskumnej činnosti dostali oponenti na posúdenie nasledovné publikácie: *Náboženská výchova v školách* (2. rozšírené a prepracované vydanie, Banská Bystrica, 2005), *Náboženská výchova v Európskej únii* (2006), *Od učenia sa faktom k učeniu sa myslieť (From Learning Facts to Learning to Think)*. Ako spoluautorka rozsiahlej publikácie kolektívu autorov – B. Kasáčová, S. Babiaková, M. Cabhanová, E. Filipiak, A. Seberová a kol. pod názvom „*Učiteľ predprimárneho a primárneho vzdelávania – Profesiografia v slovensko-česko-poľskom výskume*“ (2011).

Výsledky riešenia čiastkovej úlohy v rámci štátnej objednávky SR (č. 912/2002) pod názvom – *Sociálna a misijná práca s rómskou komunitou*.

Už z uvedeného ako aj z komplexného zoznamu publikačnej činnosti vidieť, že doc. Hanesová sa zaoberá dlhodobými otázkami, ktoré sú úzko spojené s jej pedagogickou činnosťou a to v národnom i širšom medzinárodnom kontexte. Takúto orientáciu som vždy považoval za mimoriadne cennú, lebo smerovala nie len k hlbšiemu teoretickému rozpracovaniu problémov, ale aj k ich overeniu v konkrétnej pedagogickej činnosti – v školskej praxi.

Schopnosť spájať teoretické východiská s potrebami praxe uplatnila už v prvom i druhom prepracovanom vydaní publikácie *Náboženská výchova v školách*. Autorka využívajúc odborné i zahraničné publikácie – našich i zahraničných autorov, s vlastným tvorivým prístupom, charakterizuje náboženskú výchovu a jej formy. Za cenné považujem, že analyzuje vzťah didaktiky náboženskej výchovy k pedagogickým vedám. Je to dlhodobým diskutovaným problémom ide o uznanie, či neuznanie didaktík jednotlivých predmetov ako

pedagogických disciplín i vzťah odbornej prípravy v štúdiu budúcich učiteľov ako by pedagogicko-psychologická príprava, praktická príprava nebola odborná.

V ďalších kapitolách publikácie sa autorka venuje náboženskej výchove ako školského predmetu. Problém rieši komparatívne ako je to v ďalších podmienkach 25 krajín. To umožňuje vidieť komparatívnu, ale aj rozdiely, špecifickosti náboženskej výchovy v jednotlivých krajinách. Zaujímavé sú aj informácie o povinnej náboženskej výchove v niektorých krajinách ale aj to, že sa v niektorých štátoch v štátnych školách nevyučuje (napr. USA, Francúzsko), alebo kde je ako voliteľný predmet. Za cenné považujem aj kapitolu o náboženskej výchove aj jej medzipredmetové vzťahy.

Poučné sú aj kapitoly o práci učiteľa náboženskej výchovy v jednotlivých obdobiach vývinu dieťaťa, špecifiká, obsahové zameranie predmetu, použitie špecifických foriem a metód práce vo vyučovacom procese pri dodržiavaní základných didaktických zásad a špecifikách prípravy učiteľa na vyučovanie náboženskej výchovy.

Poučné sú aj závery pre prínos kresťanského vzdelávania v súčasných podmienkach života spoločnosti.

Za cennú, originálnu a veľmi dobrý informačný zdroj považujeme publikáciu „*Náboženská výchova v Európskej únii*“. Autorka vďaka jazykovej pripravenosti cudzích jazykov zhromaždila údaje z 27 krajín o náboženskej výchove a jej realizácii v 27 krajinách. Údaje dávajú možnosť porovnať jednotlivé špecifiká náboženskej výchovy najmä na základných školách. Charakteristika náboženskej výchovy v jednotlivých krajinách umožnili autorku vysloviť tendencie a prognózy vyučovania náboženskej výchovy. Aktuálnosť vyslovených záverov je podmienená aj stále zhoršujúcim správaním sa mladých ľudí, stúpajúcou agresivitou a jej rôznych foriem v spoločnosti.

Publikácia *From Learning Facts to Learning to Think – Od učenia sa faktom k učeniu sa myslieť* – je učebným textom pre študentov pedagogických fakúlt, využívaný v rámci predmetu odborný cudzí jazyk, respektíve tzv. cudzí jazyk pre špecifické potreby študentov sociálnych a humanitných vied.

Recenzenti ho hodnotia ako unikátny učebný text, ktorý vznikol na základe rozsiahlej longitudinálnej analýzy kompetencií absolventov a učebných potrieb študentov. Išlo o vzorku 2000 respondentov (v r. 2000-2001). Podstatnou súčasťou textu sú cvičenia vhodné pre ich aplikáciu a praktické rozvíjanie. Aplikácia celého učebného textu prispela k štatisticky významnému nárastu úrovne kritického myslenia u absolventov, ktorí s ním pracovali.

Zaujímavých výstupom riešenia čiastkovej úlohy štátnej objednávky Vlády SR bola publikácia pod názvom „*Sociálna a misijná práca s rómskou komunitou*“. Riešenie ukazuje na problémy vo vzdelávaní rómskych detí. Výsledky riešenia ako podobné iné výskumy v tejto oblasti ukazujú zložitosti problému, ale aj možnosti a potrebnosti sociálnej, misijnej práce s rómskou komunitou. Sme toho názoru, že v tejto oblasti sa uskutočnilo viacero výskumov s návrhmi riešenia, žiaľ s ich realizáciou v praxi boli značné problémy.

Riešenie výskumných úloh a celkové závery

Doc. Hanesová sa podieľala na 4 výskumných národných projektoch – z toho 2krát ako vedúca riešiteľka za SR a v 2 projektoch ako spoluriešiteľka.

Aktívne sa zúčastnila na 10 domácich grantových projektoch, z toho v dvoch ako vedúca riešiteľka a 8 ako spoluriešiteľka (zoznam a témy projektov vid' v dokumentácii).

Okrem toho treba uviesť, že z domácich a zahraničných projektov 9 smerovali vo svojich záveroch a výstupoch do realizácie v praxi. Aj v súčasnosti doc. Hanesová je vedúcou riešiteľkou dvoch projektov a v 7 projektoch je spoluriešiteľkou a uchádza sa o 2 ďalšie medzinárodné projekty ako vedúca riešiteľka. Projekty sú v schvaľovacom pokračovaní.

Ak zhrnieme uvedené aktivity a porovnáme požadované kritéria na profesúru s aktivitami doc. Hanesovej môžeme konštatovať:

Doc. Hanesová publikovala 5 samostatných vedeckých prác a monografií, 3 v spoluautorstve (požiadavka je 2), 62 vedeckých štúdií a článkov vo vedeckých časopisoch (požiadavka 20), vysokoškolských učebníc, skript, učebných textov 2 (norma 2), ostatných recenzovaných publikácií doma a v zahraničí 94 (norma 20). Autorka publikovala aj viaceré vystúpenia na konferenciách – (58) na domácich a zahraničných podujatiach ako aj 57 ďalších odborných článkov. Teda z požadovaných minimálnych požiadaviek publikačných vedeckých prác 40 má autorka 73. Na svoje vedecké pedagogické práce má 245 ohlasov doma i v zahraničí.

Záver

Na základe komplexného posúdenia pedagogickej, vedecko-výskumnej, publikačnej činnosti a aktivít vo vyučovacom procese konštatujeme, že doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD. predstavuje vysoko erudovanú a odborne zrelú osobnosť, ktorá je známa nielen doma, ale i v zahraničí. Požadované scientometrické kritériá na vymenúvacie konania za profesora nielen spĺňa, ale vo väčšine ukazovateľov ich aj vysoko prekračuje a preto **odporúčam schváliť Vedeckej rade Pedagogickej fakulty UMB návrh na vymenovanie za profesora doc. PaedDr. Dany Hanesovej, PhD.**

v odbore 1.1.4 Pedagogika.

V Banskej Bystrici 15. 5. 2016

.....
prof. PhDr. Ľudovít Višňovský, CSc.
oponent